

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

О.Б. Жильцов
« 04 » квітня 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКАДЕМІЧНИЙ ЖИВОПИС

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація» (Образотворче мистецтво)

Освітній рівень – перший (бакалаврський)

ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ

2017-2018 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим планом.

Структура типова.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи А.О.Таранник

Робоча програма навчальної дисципліни «Академічний живопис» для студентів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» (Образотворче мистецтво).

Розробники: Коваль-Цєпова А.В., старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Інститут Мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Стрельцова С.В., викладач кафедри образотворчого мистецтва Інститут Мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв

Протокол від «06» вересня 2017 року № 1

Завідувач кафедри
образотворчого мистецтва

Ю. В. Романєнкова

_____, 2017 рік
_____, 2018 рік

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Структура програми навчальної дисципліни	7
I. Опис предмета навчальної дисципліни.....	7
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....	8
Програма	
III. Навчально-методична карта дисципліни	9
IV. Плани практичних занять	11
<i>Змістовий модуль I. Техніки академічного акварельного живопису</i>	<i>11</i>
<i>Змістовий модуль II. Техніки та матеріали академічного живопису</i>	<i>14</i>
V. Система поточного та підсумкового контролю.....	18
VI. Методи навчання.....	21
VII. Методичне забезпечення курсу	21
VIII. Рекомендована література (основна, додаткова).....	22

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета викладання навчальної дисципліни – оволодіння студентами спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» (Образотворче мистецтво) освітнього рівня першого (бакалаврського) методами образотворчої мови академічного живопису, формування у студента комплексу професійних понять, прийомів і навичок, свідомого підходу до творчої роботи у процесі створення образу в галузі образотворчого мистецтва, отримання знань у галузі художнього формоутворення, розвиток естетичного смаку, формування базових компетенцій художника:

- *мистецтвознавчої*: володіння знаннями про класифікацію видів мистецтва, специфіку образотворчого мистецтва, характерні особливості художньо-образної мови його різних видів та жанрів;
- розуміння зв'язків образотворчого мистецтва з іншими видами мистецтва, природним і культурним середовищем життєдіяльності людини;
- здатності до самостійної художньо-творчої діяльності у галузі образотворчого мистецтва;
- здатності проводити мистецький аналіз творів мистецтва, спираючись на знання фахових дисциплін, вміти розкривати особливості їх художньої мови;
- володіння фаховою термінологією;
- *художньо-творчої*: здатність до самостійної художньо-творчої діяльності у галузі образотворчого мистецтва та у всіх його видах;
- здатності виконувати експериментальні дослідження художньо-творчого характеру, використовувати у професійній діяльності новітні художні технології, удосконалювати власну професійну майстерність та мистецьку етику;
- *художньо-технологічної*: здатності демонструвати навички роботи з сучасними художніми матеріалами й техніками відповідно до специфіки того чи іншого виду образотворчого мистецтва з урахуванням властивостей

матеріалів, особливостей площинного чи об'ємного вирішення задуму.

Завдання вивчення навчальної дисципліни:

- вивчення та застосування на практиці прийомів і принципів композиції, що формують творчу особистість студента;
- засвоєння студентами законів, правил образотворчої грамоти при відтворенні оточуючого світу, його предметів, людини, методики ведення довготривалої та короткотермінової (кількасеансової) роботи;
- отримання професійних знань і навичок в галузі реалістичного живопису, розвинути творчі здібності в галузі кольору та колориту, підготувати до самостійної творчої діяльності;
- вивчення властивостей та закономірностей об'єктивної дійсності та передача цієї дійсності на образотворчій площині живописними засобами;
- розвиток творчого та художньо-образного мислення, художнього бачення, естетичного смаку, професійно-творчої психології майбутнього фахівця;
- оволодіння творчим методом роботи з кольором та колоритом та перенесення його у різні галузі мистецтва;
- оволодіння науковими основами живопису;
- вивчення закономірностей побудови об'ємних форм на площині;
- засвоєння методу кольорово-просторового моделювання предметів;
- вивчення технології та матеріалів, образотворчих можливостей та технік живопису;
- навчання рішенню конкретних образотворчих завдань залежно від колориту та характеру освітлення натури;
- виробити навички роботи з натури;
- сформувати базові знання законів та засобів композиції;
- навчити студентів можливостям створення власних зображень, використовуючи живописні засоби художньої виразності;
- ознайомити з правилами побудови падаючих тіней та віддзеркалень;
- розглянути можливості роботи в різних матеріалах і техніках;

- виробити навички компоновки навчального рисунку, постановки предметів та площині та передачі об'єму та простору завдяки світлотіні та перспективі;
- навчити студентів вести послідовну роботу над малюнком, компоувати, знаходити кольорове вирішення, доводити роботу до завершення;
- дати початкові знання з кольорознавства та колористики;
- ознайомити з простішими правилами побудови та анатомії постаті та голови людини;
- розвинути творчий потенціал студентів завдяки використанню різних засобів навчання (з природи, за пам'яттю, за уявою).

У результаті опанування навчальної дисципліни студент має

Знати:

- сучасні напрями у розвитку культури, образотворчого мистецтва та мистецької освіти;
- основи пластичної анатомії рисунку, композиції, кольорознавства;
- історію образотворчого мистецтва старих майстрів, сучасні тенденції живопису;
- основні етапи ведення роботи над живописним твором.

Вміти:

- розвивати вміння, навички, творчий підхід у пошуках творчих рішень;
- застосовувати різноманітні художні матеріали, технічні засоби та техніки живопису для досягнення найкращого результату;
- розвивати в собі індивідуальне творче мислення;
- формувати власний творчий почерк;
- готуватися до ведення творчої, виставкової діяльності.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Академічний живопис» I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників		Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни(денна форма навчання)	
1 семестр	2 семестр	Шифр та назва галузі знань 02 Культура і мистецтво	нормативна	
Кількість кредитів, відповідних ECTS			Рік підготовки: 1-й	
3	3		1 семестр	2 семестр
Змістових модулів:			Аудиторні заняття:	
1	1	Шифр та назва спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» (Образотворче мистецтво)	64 год.	56 год.
Загальна кількість годин:			Практичні:	
90	90		64 год.	56 год.
Тижневих годин:		Освітній рівень перший (бакалаврський)	Модульний контроль	
аудиторних:			0 год.	0 год.
4	4		Самостійна робота:	
			18 год.	4 год.
			Семестровий контроль:	
			8 год.	30 год.
			Види контролю:	
залік	екзамен			

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин					
		Разом	Лекцій	Практичні заняття	Самостійна робота	Семестровий контроль	Модульний контроль
Змістовий модуль I. Техніки академічного акварельного живопису							
1	Вступне заняття. Термінологія живопису. Матеріали та техніки живопису. Акварель	2		2			
2	Натюрморт з предметів побуту та драперій, на виявлення просторових та тонових співвідношень у техніці «грязайль»	12		12	4		
3	Натюрморт аквареллю з 3-4 предметів побуту та драперій, контрастний за кольором.	16		16	4		
4	Натюрморт з предметів побуту, фруктами чи овочами та кількома драперіями, у холодному або теплом колориті	16		16	4		
5	Виконання натюрмрту з натури: тематичний натюрморт з 3-4 предметів побуту, на передачу матеріальності предметів.	18		18	6		
Разом		90		64	18	8	
Змістовий модуль II. Техніки та матеріали академічного живопису							
1	Вступне заняття. Термінологія живопису. Матеріали та техніки живопису. Гуашевий пастельний, темперний, живопис.	2		2			
2	Натюрморт з кількох предметів й драперій та гіпсовою розеткою чи архітектурною деталлю (акварельний живопис)	12		12			
3	Виконання натюрмрту з гіпсовими частинами обличчя (голова Давида), предметами побуту та драперіями (акварельний живопис)	14		14			
4	Натюрморт з кількох предметів та драперій з зображенням частини інтер'єру (краєвид за вікном)(гуашевий живопис).	14		14			
5	Натюрморт з предметів побуту та драперій, з рослинними елементами на передачу властивостей кольору при денному освітленні (плер у техніці пастельного живопису).	14		14	4		
6	Екзамен					30	
Разом		90		56	4	30	
Разом за навчальним планом		180		120	22	38	

ПРОГРАМА

III. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «АКАДЕМІЧНИЙ ЖИВОПИС»

Разом за I модуль: 90 год., практичні заняття – 64 год., самостійна робота – 18 год., модульний контроль – 0 год., семестровий контроль – 8 год.

Разом за II модуль: 90 год., практичні заняття – 56 год., самостійна робота – 4 год., модульний контроль – 0 год., семестровий контроль – 30 год.

Модулі	Змістовий модуль I				
Назва модуля	Техніки академічного акварельного живопису				
Кількість балів за модуль	372 балів				
Лекції	1	2	3	4	5
Теми лекцій					
Теми практичних занять	Вступне заняття. Термінологія живопису. Матеріали та техніки живопису. Акварель <i>(10 балів+1 бал за відвідування)</i>	Натюрморт з предметів побуту та драперій, виявлення просторових та тонових співвідношень у техніці «гризайль» <i>(10 балів за заняття, загалом – 60 балів) +6 балів за відвідування</i>	Натюрморт аквареллю з 3-4 предметів побуту та драперій, контрастний за кольором. <i>(10 балів за заняття, загалом – 80 балів) +8 балів за відвідування</i>	Натюрморт з предметів побуту, фруктами чи овочами та кількома драперіями, у холодному або теплому колориті <i>(10 балів за заняття, загалом – 80 балів) +8 балів за відвідування</i>	Виконання натюрморту з природи: тематичний натюрморт з 3-4 предметів побуту, на передачу матеріальності предметів. <i>(10 балів за заняття, загалом – 90 балів) +9 балів за відвідування</i>
Самостійна робота		<i>5 балів</i>	<i>5 балів</i>	<i>5 балів</i>	<i>5 балів</i>
Підсумковий рейтинговий бал	372 балів (коефіцієнт успішності: 3,72, наприклад, 320 балів: 3,72=86,02 = дуже добре за шкалою Університету)				

Модулі	Змістовий модуль II				
	Техніки та матеріали академічного живопису				
Кількість балів за модуль	313 балів				
Лекції	1	2	3	4	5
Теми лекцій					
Теми практичних занять	Вступне заняття. Термінологія живопису. Матеріали та техніки живопису. Гуашевий пастельний, темперний, живопис. 10 балів +1 бал за відвідування	Натюрморт з кількох предметів й драперій та гіпсовою розеткою чи архітектурною деталлю (акварельний живопис) (10 балів за заняття, загалом – 60 балів) +6 балів за відвідування	Виконання натюрморту з гіпсовими частинами обличчя (голова Давида), предметами побуту та драперіями (акварельний живопис) (10 балів за заняття, загалом – 70 балів) +7 балів за відвідування	Натюрморт з кількох предметів та драперій з зображенням частини інтер'єру (краєвид за вікном)(гуашевий живопис). (10 балів за заняття, загалом – 70 балів) +7 балів за відвідування	Натюрморт з предметів побуту та драперій, з рослинними елементами на передачу властивостей кольору при денному освітленні (пленер у техніці пастельного живопису). (10 балів за заняття, загалом – 70 балів) +7 балів за відвідування
Самостійна робота					5 балів
Види поточного контролю	Екзамен				
Підсумковий рейтинговий бал	Разом: 313 балів Екзамен - 40 балів (40 %) $5,21 * n + 40 = 100$ балів				

IV. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ТЕХНІКИ АКАДЕМІЧНОГО АКВАРЕЛЬНОГО ЖИВОПІСУ

Тема 1. Вступне заняття. Термінологія живопису. Матеріали та техніки живопису. Акварель (2 год.)

Засвоєння практичних навичок станкового живопису. Методика живопису як галузь наукового знання. Взаємозв'язок методики живопису з іншими видами мистецтва. Націленість методики живопису на реалізацію виховної та розвиваючої функцій художньої освіти. Знайомство з базовими основами станкового живопису, теорією кольору, колориту, тону.

Вивчення практичних основ живопису: поняття фор-ескізу, кольорових і тонових відношень, поняття живописного начерку, одно – та багатосеансного етюд.

Лесування. Робота «по-сирому». Робота акварельними фарбами.

Обов'язкові начерки при роботі з будь-яким завданням (формат А4, папір, олівці та м'які матеріали).

Рекомендована література:

основна: [2], [3], [4], [5].

додаткова: [1], [2], [4], [5], [6], [7], [9], [12], [14], [15], [16].

Тема 2. Натюрморт з предметів побуту та драперій, на виявлення просторових та тонових співвідношень у техніці «гризайль» (12 год.)

Натюрморт з кількох побутових предметів у техніці «гризайль». Тональне відтворення різних за кольором предметів. Побудова зображення форми предметів тоном. Виявлення просторових та тонових співвідношень між предметами. Ази техніки, робота з тоном, узагальнення композиції.

Матеріали: акварельний папір (формат А2), олівці різної м'якості, гумка, акварель чорна або брунатна.

Рекомендована література:

основна: [3], [4], [5].

додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [11], [12], [13], [14].

Тема 3. Натюрморт аквареллю з 3-4 предметів побуту та драперій, контрастний за кольором. (16 год.)

Натюрморт з 3-4 побутових предметів середнього рівня складності з виконанням попередніх композиційних розробок (фор-ескізів невеличкого розміру). Методика роботи над підготовчими етюдами (фор-ескізами) для визначення кращих композиційних і колористичних живописних робіт. Використання видошукача.

Виконання натюрморту, побудованого на контрастних співвідношеннях гармонійне поєднання різних груп споріднених і контрастних кольорів. Виконання фор-ескізів.

Етюд драпіровок без орнаменту. Передача пластики тканини, ритму та форм складок та драпіровки матеріалів засобами живопису.

Матеріали: акварельний папір, формат – А2, графітні олівці різної м'якості, гумка, акварельні фарби.

Рекомендована література:

основна: [3], [4].

додаткова: [1], [2], [4], [5], [6], [7], [9], [12], [14], [15], [16].

Тема 4. Натюрморт з предметів побуту, фруктами чи овочами та кількома драперіями, у холодному або теплому колориті (16 год.)

Етапи побудови натюрморту. Зображення форми предметів у кольорі. Розбір навчальної постановки в тепло-холодній гамі. Побудова зображення форми предметів кольором. Зображення форми предметів правильним та виразним, відображення властивостей предметів та суб'єктивне сприйняття

художника. Композиція натюрморту як форма та засіб організації твору мистецтва, засіб вираження змісту. Колорит у живопису. Передача простору, зміна локального кольору предметів під впливом світлоповітряного середовища. Тракткування форм предметів у живопису. Виховання цілісного сприйняття при сприйнятті природи. Вивчення специфічних засобів вираження. Побудова всього живописного твору загалом для виявлення композиційного центру. Виявлення композиційного центру живописного зображення місцезростаюванням на зображальній площині, освітлення, світлотоновими контрастами, колоритом, моделюванням об'єму елементів зображення та іншими зображувальними засобами. Дослідження впродовж роботи над натюрмортом низького рівня складності властивостей акварельного живопису.

Принципи та методи роботи над навчальним етюдом натюрморту. Методична послідовність роботи над навчальним живописним етюдом.

Матеріали: акварельний папір, формат – А2, графітні олівці різної м'якості, гумка, акварельні фарби.

Рекомендована література:

основна: [3], [4].

додаткова: [1], [2], [4], [5], [6], [7], [9], [12], [14], [15], [16].

Тема 5. Виконання натюрморту з природи: тематичний натюрморт з 3-4 предметів побуту, на передачу матеріальності предметів. (18 год.)

Робота над композицією з кількох побутових предметів з різного матеріалу, різного тону та маси (глек, кошик, муляжі фруктів чи овочів). Підбір предметів різної тональності з урахуванням форми падаючих тіней. Виконання фор-ескізів – пошук найбільш вдалого композиційного вирішення натюрморту. Пошук композиції на аркушах різного формату (квадрат, прямокутник).

Вирішення світлотіньового моделювання в зображенні. Аналіз особливостей композиції ускладненого натюрморту. Етапи побудови композиції натюрморту. Етапи ведення малюнку. Аналіз освітлення. Етапи аналізу кольорового, тонового вирішення, розподілу світлотіней з урахуванням матеріальності предметів. Основні принципи вирішення декоративного натюрморту . Передача пластики тканини різних фактур, матеріалів засобами живопису.

Матеріали: папір (формат А2), олівці різної м'якості, гумка, акварельні фарби.

Рекомендована література:

основна: [3], [4].

додаткова: [1], [2], [4], [5], [6], [7], [9], [12], [14], [15], [16].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ТЕХНІКИ ТА МАТЕРІАЛИ АКАДЕМІЧНОГО ЖИВОПISУ

Тема 1. Вступне заняття. Термінологія живопису. Матеріали та техніки живопису. Гуашевий, темперний, пастельний живопис (2 год.)

Аналіз матеріалів та технік гуашевого, темперного, пастельного, живопису. Вправи на пошук кольору в різних техніках. Відмітні особливості кожної з технік, специфіка роботи з матеріалами. Основи (папір, дошка, ґрунтований папір чи картон). Можливості декоративних рішень. Значення сеансів пленерного живопису.

Рекомендована література:

основна: [3], [4], [5].

додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [11], [12], [13], [14], [15].

Тема 2. Натюрморт з кількох предметів й драперій та гіпсовою розеткою чи архітектурною деталлю (акварельний живопис) (12 год.)

Підготовча робота над натюрмортом: постановка, вибір точки зору, праця над фор-ескізами для вибору кращого ракурсу. Вивчення освітлення природи. Робота над композицією, світлотіньовим вирішенням.

Вивчення фактури гіпсової архітектурної деталі, контрасту фактур драперій та побутових предметів чи овочів та фруктів з гіпсом. Побудова гіпсової деталі. Палітра натюрморту. Аналіз передачі засобами кольору білої деталі. Складності живопису «білого на білому», використання білої драперії.

Матеріали: папір (формат А2), олівці, гумка, акварельні фарби.

Рекомендована література:

основна: [3], [4], [5].

додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [11], [12], [13], [14].

Тема 3. Виконання натюрморту з гіпсовими частинами обличчя (голова Давида), предметами побуту та драперіями (акварельний живопис). (14 год.)

Композиційне розташування предметів на площині аркуша з урахуванням ступня складності натюрморту. Визначення основних пропорцій і конструктивна побудова з попереднім уточненням розташування предметів. Фор-ескізи в кількох ракурсах.

Побудова гіпсових частин обличчя (голови Давида). Вивчення світлотіньових відношень. Опрацювання анатомічних особливостей запропонованих гіпсових частин, на передачу матеріальності. Пошук відношень основних кольорових плям. Пошук кольорових «розтяжок». Контрасти білої плями гіпсової природи з фактурами та кольоровими, тоновими плямами предметів та драперій. Стадії узагальнення.

Матеріали: акварельний папір, формат – А2, олівці В, В2, гумка, акварельні фарби.

Рекомендована література:

основна: [3], [4], [5].

додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [11], [12], [13], [14], [15], [16].

Тема 4. Натюрморт з кількох предметів та драперій з зображенням частини інтер'єру (краєвид за вікном)(гуашевий живопис). (14 год.)

Підготовка до роботи гуашевими фарбами.. Основні прийоми гуашевого живопису при роботі з натюрмортом. Техніки.

Визначення основних пропорцій і конструктивна побудова з попереднім уточненням розташування предметів. Фор-ескізи в кількох ракурсах.

Композиційне розташування предметів на площині з урахуванням ступня складності натюрморту. Побудова частини інтер'єру з натюрмортом. Вивчення колірних та тонових локальних співвідношень. Виявлення головних та другорядних елементів зображення засобами живопису. Пошук кольорових «розтяжок». Контрасти, нюанси, вивчення фактури та кольору, уточнення тонових плям предметів та драперій. Стадії узагальнення.

Матеріали: папір або картон (формат – А2), графітні олівці різної м'якості, гумка, гуашеві фарби.

Рекомендована література:

основна: [3], [4], [5].

додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [11], [12], [13], [14], [15], [16].

Тема 5. Натюрморт з предметів побуту та драперій, з рослинними елементами на передачу властивостей кольору при денному освітленні (пленер у техніці пастельного живопису). (14 год.)

Тематичний натюрморт на пленері з зображенням рослинних елементів. Задача: передача об'єктів натюрморту з урахуванням просторового тла при сонячному освітленні, на передачу властивостей кольору. Вивчення особливостей роботи пастеллю. Опанування локальними кольорами для зображення світла й тіні під час роботи з натури.

Матеріали: папір (білий або тонований, формат А2), пастель, олівці, сангіна, гумка.

Рекомендована література:

основна: [3], [4], [5].

додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [11], [12], [13], [14], [15], [16].

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ТЕХНІКИ АКАДЕМІЧНОГО
АКВАРЕЛЬНОГО ЖИВОПІСУ

Тема 2. Натюрморт з предметів побуту та драперій, на виявлення просторових та тонових співвідношень у техніці «гризайль» (4 год.)

Натюрморт у техніці «гризайль». Задача: передача тонального відтворення різних за кольором предметів. Натюрморт середньої складності з 3-4 предметів побуту.

Матеріали: акварельний папір (формат А3), олівці різної м'якості, гумка, акварель (гуаш) чорна або брунатна, білила

Рекомендована література:

основна: [3], [4], [5].

додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [11], [12], [13], [14].

Тема 3. Натюрморт аквареллю з 3-4 предметів побуту та драперій, контрастний за кольором. (4 год.)

Виконання натюрморту, побудованого на контрастних співвідношеннях гармонійне поєднання різних груп споріднених і контрастних кольорів.

Етюд драпіровок без орнаменту. Передача пластики тканини, ритму та форм складок та драпіровки матеріалів засобами живопису.

Матеріали: акварельний папір, формат – А3, графітні олівці різної м'якості, гумка, акварельні фарби.

Рекомендована література:

основна: [3], [4].

додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [9], [12], [14], [15].

Тема 4. Натюрморт з предметів побуту, фруктами чи овочами та кількома драперіями, у холодному або теплому колориті (4 год.)

Побудова натюрморту з зображенням форми предметів у кольорі. Розбір постановки в тепло-холодній гамі. Побудова зображення форми предметів кольором. Зображення форми предметів правильним та виразним, відображення властивостей предметів та суб'єктивне сприйняття художника. Передача простору, зміна локального кольору предметів під впливом світлоповітряного середовища. Побудова всього живописного твору загалом для виявлення композиційного центру. Принципи та методи роботи над етюдом. Методична послідовність роботи над навчальним живописним етюдом.

Матеріали: акварельний папір, формат – А3, графітні, гумка, акварельні фарби.

Рекомендована література:

основна: [3], [4].

додаткова: [1], [2], [4], [5], [6], [7], [9], [12], [14], [16].

Тема 5. Виконання натюрморту з природи: тематичний натюрморт з 3-4 предметів побуту, на передачу матеріальності предметів. (6 год.)

Виконання композиції з кількох побутових предметів з різного матеріалу. Підбір предметів різної тональності з урахуванням форми падаючих тіней. Вирішення світлотіньового моделювання в зображенні. Аналіз освітлення. Етапи аналізу кольорового, тонового вирішення, розподілу світлотіней з урахуванням матеріальності предметів. Передача пластики тканини драперіями різних фактур, матеріалів засобами живопису.

Матеріали: папір (формат А2), олівці різної м'якості, гумка, акварельні, гуашеві фарби.

Рекомендована література:

основна: [3], [4].

додаткова: [1], [2], [4], [5], [6], [7], [9], [12], [14], [15], [16].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ТЕХНІКИ ТА МАТЕРІАЛИ АКАДЕМІЧНОГО ЖИВОПИСУ

Тема 5. Натюрморт з предметів побуту та драперій, з рослинними елементами на передачу властивостей кольору при денному освітленні (пленер у техніці пастельного живопису).

(4 год.)

Тематичний натюрморт на пленері. Задача: передача об'єктів натюрморту з урахуванням просторового тла при сонячному освітленні. Вивчення особливостей роботи пастеллю. Опанування локальними кольорами для зображення світла й тіні під час роботи з натури.

Матеріали: папір (білий або тонований, формат А4), пастель, олівці, сангіна, гумка.

Рекомендована література:

основна: [3], [4], [5].

додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [11], [12], [13], [14], [15], [16].

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю і успішність (бали) подано у вигляді табл. 5.1.

Таблиця 5.1

**КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА
з дисципліни «Академічний живопис»**

Змістовий модуль та теми курсу	Кількість годин	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль I.			
Натюрморт з предметів побуту та драперій у техніці «грисайль»	4	Практичне заняття, модульний контроль	5
Натюрморт аквареллю з 3-4 предметів побуту та драперій, контрастний за кольором	4	Практичне заняття, модульний контроль	5
Натюрморт з предметів побуту, фруктами чи овочами та кількома драперіями, у холодному або теплому колориті	4	Практичне заняття, модульний контроль	5
Виконання натюрморту з природи: тематичний натюрморт з 3-4 предметів побуту, на передачу матеріальності предметів	6	Практичне заняття, модульний контроль	5
Разом годин:			20
Змістовий модуль II.			
Натюрморт з предметів побуту та драперій, з рослинними елементами на передачу властивостей кольору при денному освітленні	4	Практичне заняття, модульний контроль	5
Разом годин:	22	Разом балів:	25

VI. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення бакалаврів з дисципліни «Академічний живопис» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. III), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю подано у табл. 6.1 - 6.3.

Таблиця 6.1.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю
1 модуль

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів	Одиниць	Всього
1	Відвідування практичних занять	1	32	32
2	Робота на практичному занятті	10	32	320
3	Самостійна робота	5	4	20
Максимальна кількість балів без урахування коефіцієнта (поточний контроль)				372
Коефіцієнт визначення успішності				3,72
Підсумковий рейтинговий бал				100

Таблиця 6.1.2

2 модуль

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів	Одиниць	Всього
1	Відвідування практичних занять	1	28	28
2	Робота на практичному занятті	10	280	280
3	Самостійна робота	5	1	5
Максимальна кількість балів без урахування коефіцієнта				313
Коефіцієнт визначення успішності				5,21
Максимальна кількість балів з урахуванням коефіцієнта				60
Екзамен				40
Підсумковий рейтинговий бал				100

Таблиця 6.2.1

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ**1 модуль**

Поточне тестування та самостійна робота					Кількість балів без урахування коефіцієнта	Коефіцієнт	Загальна кількість балів з урахуванням коефіцієнта
ЗМ №2							
T1	T2	T3	T4	T5	372	3,72	100
11	71	93	93	104			
372							

Таблиця 6.2.2

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ**2 модуль**

Поточне тестування та самостійна робота					Загальна кількість балів без урахування коефіцієнта	Коефіцієнт	Кількість балів з урахуванням коефіцієнта без підсумкового іспиту	Екзамен	Кількість балів з урахуванням коефіцієнта
ЗМ №2									
T1	T2	T3	T4	T5	313	5,21	60	40	100
11	66	77	77	82					
313									

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

➤ **Методи письмового контролю:** проміжний та підсумковий перегляди творчих робіт.

➤ **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання та вміння, самоаналіз.

➤ **Представлення творчих робіт.**

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за шкалою університету	Значення оцінки
A	90-100	<u>Відмінно</u> – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89	<u>Дуже добре</u> – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81	<u>Добре</u> – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	<u>Задовільно</u> – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, але достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68	<u>Достатньо</u> – мінімально можливий (допустимий) рівень знань (умінь).
FХ	35-59	<u>Незадовільно з можливістю повторного складання</u> – незадовільний рівень знань (умінь) з можливістю перескладання за умов належного самостійного доопрацювання.
F	1-34	<u>Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу</u> – достатньо низький рівень знань, що вимагає повторного проходження курсу.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу бакалавра на практичних заняттях, виконання самостійної роботи.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;

- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

VII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної та творчої діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація;
- *Практичні:* виконання творчих завдань та копіювання.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; з репродукціями творів; з офіційними сайтами музеїв.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної та творчої діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

VIII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ репродукції творів майстрів;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ електронна бібліотека з дисципліни.

IX. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Абишева С.И. Цветоведение: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / С.И. Абишева – Павлоград, 2009. – 116 с.: цв. ил. (наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/2586/>).
2. Ломоносова М.Т. Графика и живопись. Учебное пособие / М.Т. Ломоносова. – М.: ООО «Издательство Астрель» ООО «Издательство АСТ.» 2003. – 202, [6] с. ил. (Наявний в бібліотеці Університету в 3-х примірниках).
3. Панксенов Г. И. Живопись. Форма, цвет, изображение: учебное пособие для студентов худ. учебных заведений / Г.И.Панксенов. – 2-е узд., стер. – М.: Издательский центр «Академия», 2008. – 144 с. – [40] с. цв. ил.: ил. (Наявний в бібліотеці Університету в 6-ти примірниках).
4. Прокофьев Н.И. Живопись. Техника живописи и технология живописных материалов: учеб. Пособие для студентов вузов, обучающихся по спец. «Изобразительное искусство» / Н.И. Прокофьев. – М.: Гуманитар. Изд. центр ВЛАДОС, 2010. – 158 с.: ил., табл. – (Учебное пособие для вузов). (Наявний в бібліотеці Університету в 6-ти примірниках).
5. Фенвик К. Курс акварельной живописи. Пейзаж за считанные минуты: учебник. пер. с англ. / К. Фенвик. – М.: Астрель, 2005. – 175 с.: ил. (Наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/1958/>)

Додаткова:

1. Баррас Дж. Свет в акварели / Дж. Баррас. – М.: Кристина, 2005. – 48 с.
2. Беда Г. В. Основы изобразительной грамоты: Рисунок, живопись, композиция. Учеб. Пособие для студентов пед. ин-тов по спец. № 2109 «Черчение, рисование и труд». –2-е изд., перераб. и доп. – М.: Просвещение, 1981. – 239 с., ил.

3. Волков Н. Цвет в живописи. – Электронный ресурс. – Режим доступа: <http://www.bibliotekar.ru/cvet-zhivopisi/1.htm>
4. Гинзбург Н. Как рисовать натюрморт / Н. Гинзбург. – М.: АСТ Астрель, 2004. – 34 с., ил.
5. Глазова М. В., Денисов В. С. Изобразительное искусство. Алгоритм композиции. – М.: Когито-Центр, 2012. – 221 с.
6. Джонсон К. набросок и рисунок/К. Джонсон. – Минск: Попурри, 2011. – 117 с.
7. Жабинский В. Рисунок: Учебное пособие / В.Жабинский, А. Винтова. – М.: НИЦ ИНФРА-М, 2014. – 256 с.
8. Кирцер Ю. М. Рисунок и живопись: Практ. Пособие. – М.: Высш.шк., 1992. – 270 с.: ил.
9. Ковалев В. Золотое сечение в живописи / Ф. Ковалев. – К.: Вища школа, 1989. – 144 с.
10. Комаров А. Технология материалов стенописи / А. Комаров. – М.: Изобразительное искусство, 1989. – 210 с.
11. Ломоносова М.Т. Графика и живопись: Учеб. пособие / М.Т. Ломоносова. – М.: ООО «Издательство Астель»: ООО «Издательство АСТ», 2003. – 202, [6] с.: ил.
12. Ольмедо С. Как писать пастелью / С. Ольмедо. – М.: АРТ-родник, 2001. – 121 с.
13. Паранюшкин Р. Композиция. Теория и практика изобразительного искусства / Р. Паранюшкин. Фенвик К. М.: Феникс, 2005. – 81 с., ил.
14. Радлов Н. Э. Рисование с натуры. – М.: издание Областного союза советских художников, 1935.
15. Сергеев А. Учебный натюрморт. – М.: «Искусство» 1955.
16. Смит С. Полный курс рисунка и живописи/ С. Смит, П. Монахен. – М.: ДЖИ Фабби Эдишинз, 2007. – 34 с., ил.